

A gyógyszerészet történetéből

EMLÉKEZÉS VONDRA ANTALRA

BLÁZY ÁRPÁD

Nemrég, 1966. december 2-án halt meg dr. Vondra Antal, a neves szakíró, hivatásszeretben, munkában, önképzésben példamutató életű kartársunk, mesterünk. Munkás élete tanulságul és útmutatásul szolgálhat a mai nemzedék számára.

A Sáros megyei Bártfán született 1892. január 22-én. Szülei korán meghaltak. Anyai nagynénjéhez került Mohácsra. Hazája Baranya lett. A természet rajongójaként átcserkészte egész Baranyát.

Elemi és középiskolai tanulmányai elvégzése után — 1911-ben — megkezdte a mohácsi „Angyal” gyógyszerértárban gyakornoki működését. Gyógyszerészgyakornoki (tirocinális) végbizonyítványt 1916-ban kapott.

1914-től négy évig katonáskodott. Mint katona Eperjesen, majd Kassán jogot hallgatott. 1920-ban államtudományi doktorátust és ugyanebben az évben gyógyszerészmesteri oklevelet szerzett. Tudásvágyát azonban ez nem elégítette ki Budapesten beiratkozott az orvosi fakultásra és 1926-ban végbizonyítványt (absolutorium) nyert. Ebben az időben több gyógyszerértárban és a szakajtónál működött. Aktivitása azonban többre sarkallta. Párizsba ment, ahol orvosi stúdiumokat hallgatott a Sorbonne-on, dolgozott mint gyári munkás, majd egy igazgyöngyvizsgáló laboratórium vezetőjeként alapvető tudományos eredményeket ért el és új módszereket dolgozott ki a természetes és mesterséges körülmények között tenyésztett igazgyöngyök vizsgálatára. Műszeres vizsgálati módszere abban az időben az egyetlen objektív eljárás volt.

A honvágy hazahozta 1926-ban megnősült. Aira vágyott, hogy tudását elismerjék, de személyi ellentétek, a vezető irányzattal szembeni magatartása miatt távoznia kellett Pestről. Vértesacsán kibérelte Kazay Endre gyógyszerértárát, ahol újra láthatta, hogy mi a sorsa a kapitalista világban a magyar tudósnak.

Az ebben a korszakban (1918—1932) írt mintegy 250 tudományos, szakügyeket tárgyaló és gyakorlati gyógyszerészetre vonatkozó tanulmánya, dolgozata a szakajtóban, a Természettudományi Közönyben és más tudományos és napilapban jelent meg. Cikkeiben sokat küzdött a gyógyszerészek gyógyszerhatástani oktatásáért. Öt éven át szerkesztője volt a Gyógyszerészi Értesítő c. szaklapnak. Élete fő munkáját — melyet könyv alakban Stúdienyi János társszerzővel „Hírneves Gyógyszerészek” címmel 1929-ben adott ki — a gyógyszerésztörténeti szakirodalom ma is alapműként becsüli.

1932-ben Pécsen gyógyszerértár jogot nyert. A sok munka, a bankadósság fizetése kikezdte egészségét. Gyomorműtéten esett át és ez megpecsételte további sorsát.

A német megszállás alatt sokat szenvedett. Hazáulónak nevezték, de hivatásszeretete bátor helytállásra készítette. Orvos híján sokszor mentett meg életet; számtalan esetben ingyen adott gyógyszereket.

Az államosítás után mint gyógyszerértárvezető működött, de ekkor már igen beteg volt. A sok munka, a sok küzdelem aláasta egészségét. Napról napra gyengült látása. Aki annyit olvasott, tanult, írt, nem tudott abba beletörődni, hogy egy betűt sem tud elolvasni. Megoperáltatta szemét, azonban szervezete már nem tudta leküzdeni a nagy igénybevételt: a műtét után nyolc napra meghalt egy küzdelmes, szomorú, de nagyszerű pályafutás emlékével gyáva ránk.

(Zala megyei Tanács Gyógyszerértári Központja, 8/35-ös gyógyszerértár, Zalaegerszeg, Landlerhegyi út 6.)

Érkezett: 1968. II. 7.

A GAZDASÁGOS GYÓGYSZERELLÁTÁS MEGSZERVEZÉSÉRE ALAKULT MUNKAKÖZÖSSÉG

Baumann, D.: Die Pharmazie 22, 1 (1967); Pharm. Prax. 21, (1967).

Az NDK-ban működő Gyógyszerész Társaság hozta létre ezt a munkaközösséget a szocialista egészségügy továbbfejlesztése érdekében. Feladata:

1. A gyógyszerellátás elméleti alapjai, a gazdaságosság, a szervezés, a tervezés, a vezetési és irányítási tevékenység.

2. A gyógyszerekre és gyógyszerészeti ügyekre vonatkozó törvények kidolgozása.

3. A gyógyszerészet történetével való foglalkozás.

4. A szervezésre és gazdaságosságra vonatkozó kiképzés és továbbképzés megvalósítása.

A munkaközösségen belül négy munkacsoportot szerveztek.

Az első munkacsoport az első feladatkörrel foglalkozik és tagjai főképpen a gyógyszergyárakban dolgozó

kollégák. Mivel ez a témakör nagyon szerteágazó, a munkacsoport az elsőrendű fontosságúnak ítélt kérdésekkel foglalkozik elsősorban.

A második munkacsoport célja a gyógyszerészet területén feltétlen megvalósítandó munkavédelmi és munkahigiéniai intézkedések tanulmányozása.

A harmadik munkacsoport feladata a gyógyszerészet történeti anyagának összegyűjtése mellett a gyógyszerészet történetének interpretálása a történeti és dialektikus materializmus alapján.

A negyedik munkacsoportnak kell a javaslatot kidolgoznia — a modern gyógyszerészet működési területének figyelembevételével — a kiképzés terén megvalósítandó reformra vonatkozóan.

A Gyógyszerészeti Társaság minden tagját, de különösen azokat, akik ebben a munkaközösségben dolgoznak, felhívták, hogy véleményüknek, javaslataiknak minél előbb adjanak hangot, hogy a munkaközösség feladatainak megoldását elősegítsék.

Kubovics Gyuláné